

Pasi Saukkonen

10.3.2021

Ulkomaalaistaustaiset pääkaupunkiseudulla: asuminen, työllisyys ja tulot

Kotoutumisen seuranta

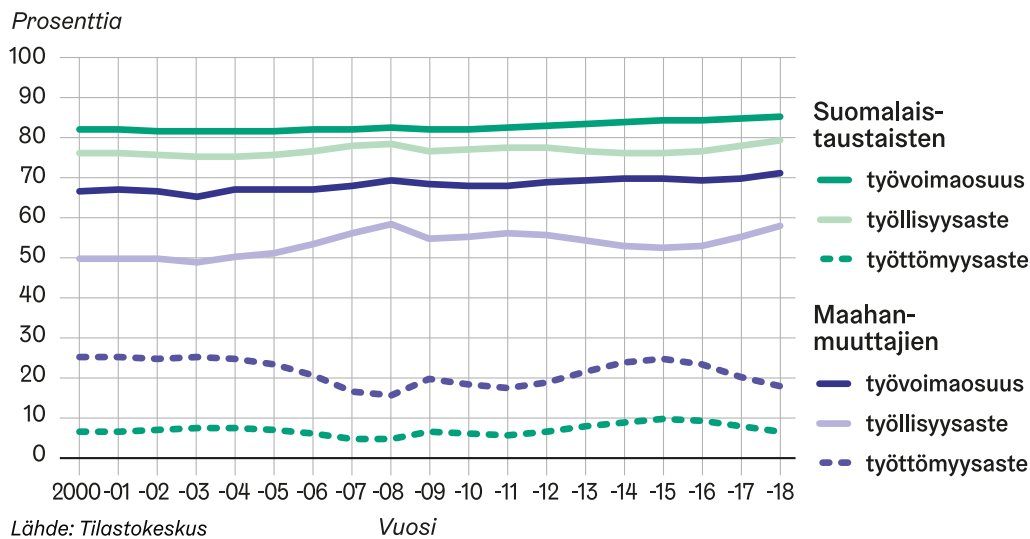
Ulkomaalaistaustaisten määrä ja osuus väestöstä ovat kasvaneet pääkaupunkiseudulla nopeasti. Espoon, Helsingin ja Vantaan kaupungit seuraavat maahanmuuttajien kotoutumista ja heidän lastensa menestymistä elämässä. Tämä raportti päivittää Helsingin kaupungin kotoutumisen seurantatutkimuksia uusimilla, pääsääntöisesti vuoden 2018 tiedoilla, ja laajentaa tarkastelun koko pääkaupunkiseutuun. Painopiste on maahanmuuttajien eli ulkomailla syntyneiden ulkomaalaistaustaisten elinolojen ja elämäntilanteen selvittämisessä. Raportissa tarkastellaan kuitenkin myös Suomessa syntyneen ns. toisen sukupolven koulutusta, sijoittumista työmarkkinoille ja tuloja.

Tutkimuksen aineisto on hankittu Tilastokeskukselta Espoon, Helsingin, Vantaan ja Uudenmaan liiton yhteistilauksena. Rekisteripohjaisen aineiston hankinta ja sen analyysi toteutetaan kahden vuoden välein.

Päätulokset

- Suomalaistaustaisiin verrattuna maahanmuuttajien työvoimaosuus on pienempi, työllisyysaste matalampi ja työttömyysaste korkeampi. Suuri osa sijoittuu työmarkkinoilla suorittavan tason ammatteihin.
- Työttömyys ja matala tulotaso näkyvät esimerkiksi omistusasumisen vähäisyydessä. Maahanmuuttajat asuvat kantaväestöä useammin ahtaasti. Tilanne on erityisen vaikea suurissa lapsiperheissä.
- Taloudellinen suhdannevaihtelu vaikuttaa vahvasti maahanmuuttajien asemaan työmarkkinoilla. Viime vuosina kehitys on ollut monilta osin myönteistä.
- Espoon, Helsingin ja Vantaan välillä on joitain eroja. Enimmäkseen erot ovat kuitenkin melko pieniä, ja suuren osan niistä voi ajatella olevan seurausta ulkomaalaistaustaisen väestön rakenteellisista eroista.
- Suomessa syntyneet ulkomaalaistaustaiset ovat suorittaneet tutkintoja vähemmän kuin suomalaistaustaiset ikätoverit. Kouluttautuminen on toisessa sukupolvessa yleisempää naisilla kuin miehillä, ja sukupuolten välinen ero näkyy naisten eduksi myös työllisyydessä.
- Pääkaupunkiseudun tiedot vastaavat pitkälti muualta vastaavista olosuhteista saatuja tietoja. On syytä pystyä selvittämään tarkemmin, mistä erilaiset elämäntilanteet ja kehityskulut johtuvat. Vain näin voidaan erilaisiin haasteisiin vastata tehokkaasti.

20–64-vuotiaiden maahanmuuttajien ja suomalaistaustaisten työvoimaosuus, työllisyysaste ja työttömyysaste (%) pääkaupunkiseudulla 2000–2018.



Kuviosta ilmenee, että taloudellisten suhdanteiden vaihtelu vaikuttaa maahanmuuttajien asemaan työmarkkinoilla kenties jopa enemmän kuin kantaväestöön. Kuviota tulkittaessa on syytä huomioida, että eri poikkeileikkavuosina myös kohdeväestö on osin erilainen. Taloudellisen nousukauden aikana työperusteinen muutto usein myös kasvaa.

Maahanmuuttajat ovat monenlaisia

Maahanmuuttajat eivät ole yhtenäinen ryhmä. Elinolot vaihtelevat ulkomailla syntyneiden ulkomaalaistaustaisten keskuudessa erittäin paljon kaikilla tarkastelluilla osa-alueilla.

Taustamaaryhmien välillä on suuria eroja työllisyydessä, tuloissa ja asumisen olosuhteissa. Erot heijastavat esimerkiksi Suomeen muuton erilaisia syitä ja perusteita sekä muuttajien koulutustasoa. Tilanne on monessa tapauksessa vaikein pakolaistaustaisesti Suomeen tulleissa ryhmissä, vaikka niihinkin kuuluu hyvin menestyneitä henkilöitä.

Myös sukupuoli on usein suuri merkitys. Naisten työllisyys on aluksi vähäisempää, mutta kasvaa enemmän maassaoloajan myötä. Toimialoille ja ammattiryhmiin sijoittumisessa on suuria eroja sukupuolten välillä myös taustamaaryhmien sisällä.

Ulkomaalaistaustaisten merkitys seudulle kasvaa

Vuoden 2018 lopussa pääkaupunkiseudulla (ml. Kauniainen) ulkomaalaistaustaisten osuus seudun väestöstä oli 17 prosenttia. Ulkomailla syntyneitä ulkomaalaistaustaisia oli noin 160 000 ja Suomessa syntyneitä noin 37 000. Maahanmuutto jatkuu myös tulevaisuudessa. Suomessa syntyneiden ulkomaalaistaustaisten osuus ikäluokasta kasvaa nopeasti.

Ulkomaalaistaustaisten työllistymisellä, elinoloilla ja hyvinvoinnilla on suuri merkitys paitsi heille itselleen, myös kotikaupungilleen ja koko seudulle. Kuntien kannattaa siten panostaa kotoutumisen edistymiseen ja yhdenvertaisuuden toteutumiseen. Toimien suunnitteluun ja toteutukseen tarvitaan yksityiskohtaista tietoa kotoutumisesta ja siihen vaikuttavista tekijöistä.

Helsinki

Lue koko julkaisu täältä.

Lisätietoja: Pasi Saukkonen, puh. +358 40 3344 800

Sähköposti: [etunimi.sukunimi\(at\)hel.fi](mailto:etunimi.sukunimi(at)hel.fi)

Helsingin kaupunki, kaupunginkanslia, kaupunkitieto

www.hel.fi/kaupunkitieto